

Демчук Яна
студентка групи БМ-31
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Малюта Людмила
доктор економічних наук, професор
професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Yana Demchuk
Student of the group BM-31
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Liudmyla Maliuta
Dr. Sc. (Economics), Professor
Professor of the Management of Innovative Activities and the Sphere of Services Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

THE IMPACT OF MARTIAL LAW ON THE FINANCIAL STABILITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN UKRAINE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Військова агресія з боку росії спричинила нестабільність економічної ситуації на території України, це, своєю чергою, значно вплинуло на фінансове становище малого та середнього бізнесу. Варто зазначити, що саме він є основним джерелом для забезпечення та створення нових робочих місць, стимулює розвиток інновацій та сприяє зростанню економічного та соціального сектору в державі [1]. З огляду на це, так важливо підтримувати та створювати сприятливі умови для відновлення даного сектору національної економіки для забезпечення перспектив сталого розвитку України у майбутньому.

Під фінансовою стійкістю, слід розуміти здатність підприємства ефективно керувати своїми фінансовими ресурсами, забезпечувати безперервну діяльність, зростання та розвиток. Таким чином, підприємство має достатню кількість коштів для покриття своїх поточних витрат та інвестування в майбутнє. Прибуток, ефективне використання коштів, платоспроможність та можливість залучення додаткового фінансування – є ключовими ознаками фінансової стійкості [2].

Військовий стан в Україні серйозно підриває фінансову стійкість малого та середнього бізнесу через суттєву зміну структури попиту та виробництва, втрату ринків збуту; перебої в ланцюгах постачання, руйнування економічної зв'язності через порушення логістики та ланцюжків створення доданої вартості, втрату та дефіцит кадрів, зростання витрат і збільшення податкового навантаження [3]. Разом ці фактори призводять до зменшення доходів, підвищення операційних витрат та ускладнюють підтримку стабільної роботи. Підприємства змушені адаптуватися до нових умов, що потребує перегляду бізнес-стратегій, зокрема шляхом оптимізації витрат, пошуку нових ринків та способів доставки, а також впровадження антикризового управління для збереження фінансової стійкості та виживання в умовах кризи.

Малі та середні підприємства можуть використовувати можливості розвитку за рахунок адаптації та інновацій. Розвиток нових напрямів бізнесу стає важливою стратегією для підприємств, даючи їм змогу реагувати на мінливі потреби ринку шляхом створення нових продуктів і послуг здатних задовольнити попит навіть в умовах кризи. Водночас цифрова трансформація відкриває можливості для оптимізації процесів і підвищення ефективності. Переходячи на онлайн-платформи та впроваджуючи цифрові інструменти компанії можуть скоротити витрати, розширити доступ до нових клієнтів і зменшити залежність від фізичної інфраструктури [4].

За думкою Ю. Чалюка, для ефективного відновлення та розвитку малого та середнього бізнесу державне регулювання та економічна політика, є основою. Автор також підкреслює важливість формування такого підприємницького середовища, яке б стимулювало створення нових компаній завдяки спрощенню адміністративних процедур та зниженню податкового навантаження. На думку автора, такий підхід є ключовим для стимулювання сталого економічного зростання [5].

Узагальнюючи вищевикладене, слід зазначити, що військова агресія росії спричинила значну нестабільність в економіці України, особливо вплинувши на малий і середній бізнес, який відіграє ключову роль у створенні робочих місць, розвитку інновацій та сприянні економічному зростанню. Через війну ці підприємства зазнали значних фінансових труднощів, таких як зниження попиту, перебої в постачанні та

зростання витрат. Для відновлення цього сектора важливо забезпечити сприятливі умови через державне регулювання, стимулювання адаптації, впровадження інновацій та цифрових рішень. Це стане основою для сталого економічного розвитку України у майбутньому.

Перелік використаних джерел:

1. Ключковська В.О., Ключковський О.В., Трегубов О.С. (2023). Макроекономічні аспекти відновлення функціонування малого та середнього бізнесу в контексті повоєнної відбудови національної економіки України. Економіка і організація управління. Вип.1(49). С.89-98.
2. Леонова Б., Островська О., Круш, В. (2023). Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів малого бізнесу. Економіка та суспільство, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65>.
3. Малюта Л., Коваленко А., Сорокопуд Г. Економічне становище вітчизняного бізнесу в сучасних умовах воєнного стану. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, академіка НАН України Миколи Григоровича Чумаченка: «Соціальна відповідальність як основа інноваційного розвитку бізнесу», (Тернопіль, 18 листопада 2022 року). Тернопіль: ТНТУ. 2022. С. 49-50.
4. Мурована Т. (2023). Вітчизняне підприємництво в умовах воєнного стану: основні тенденції та методи підтримки. Економіка та суспільство, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-49>.
5. Чалюк Ю. О. Сценарії соціально-економічного розвитку ЄС після BREXIT та COVID. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31(70). № 4. С. 25-32.

УДК 658.5

Дикий Юрій

аспірант 1 року навчання

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Юрик Наталія

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Yurii Dykyi

1st year Postgraduate Student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Yuryk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor of the Management and Administration Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ROLE AND SIGNIFICANCE OF INNOVATION STRATEGY IN ENTERPRISE ACTIVITIES

Сучасні умови економічної нестабільності та кризових явищ суттєво впливають на підприємницьку діяльність як на національному, так і на міжнародному рівні. Часті економічні, політичні, та соціальні кризи змушують підприємства адаптувати свої стратегії управління для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності на ринку. У контексті таких викликів інноваційні підходи до управління набувають особливої важливості, оскільки вони дозволяють підприємствам не лише реагувати на зміни, але й проактивно розробляти нові моделі діяльності.

Економічна нестабільність призводить до змін у попиті, збоїв у постачанні, зростання витрат на ресурси, що створює загрозу виживанню та розвитку бізнесу. Традиційні підходи до управління вже не можуть повною мірою відповідати викликам часу, тому виникає необхідність у пошуку та впровадженні новітніх управлінських рішень. Інноваційні стратегії дозволяють швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, знаходити нові можливості для росту і розвитку навіть у складних умовах.

Інноваційні стратегії управління стають потужним інструментом для підприємств, оскільки вони сприяють не лише адаптації до зовнішніх змін, але й забезпечують проактивний підхід до ринкових коливань. Впровадження цифрових технологій, автоматизація процесів, а також застосування сучасних методів аналізу великих даних допомагають бізнесу швидше оцінювати ризики та приймати зважені рішення. Крім того, інноваційний підхід сприяє розвитку креативності в організації, мотивує персонал до створення нових ідей, покращує внутрішні комунікації та оптимізує робочі процеси.